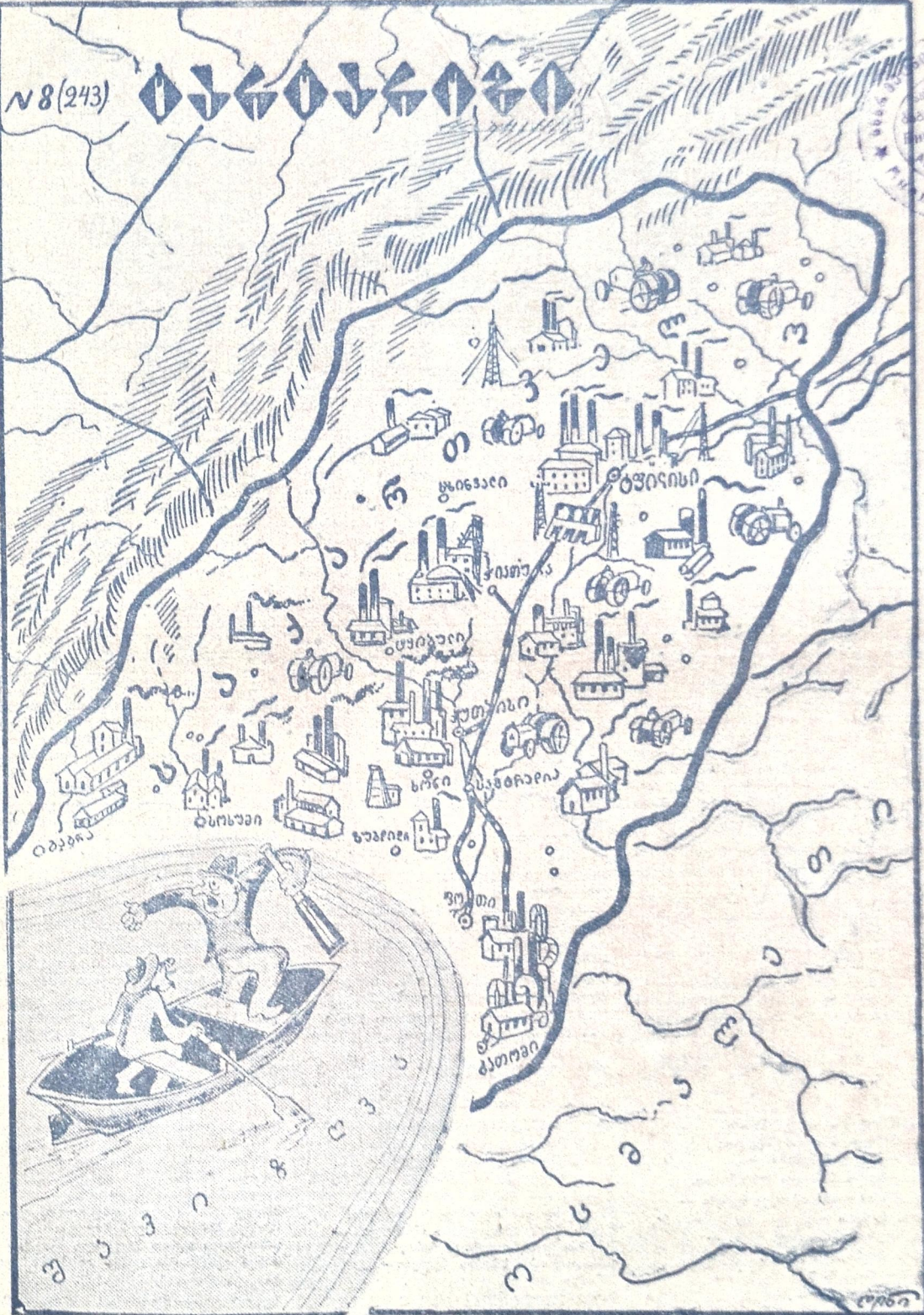

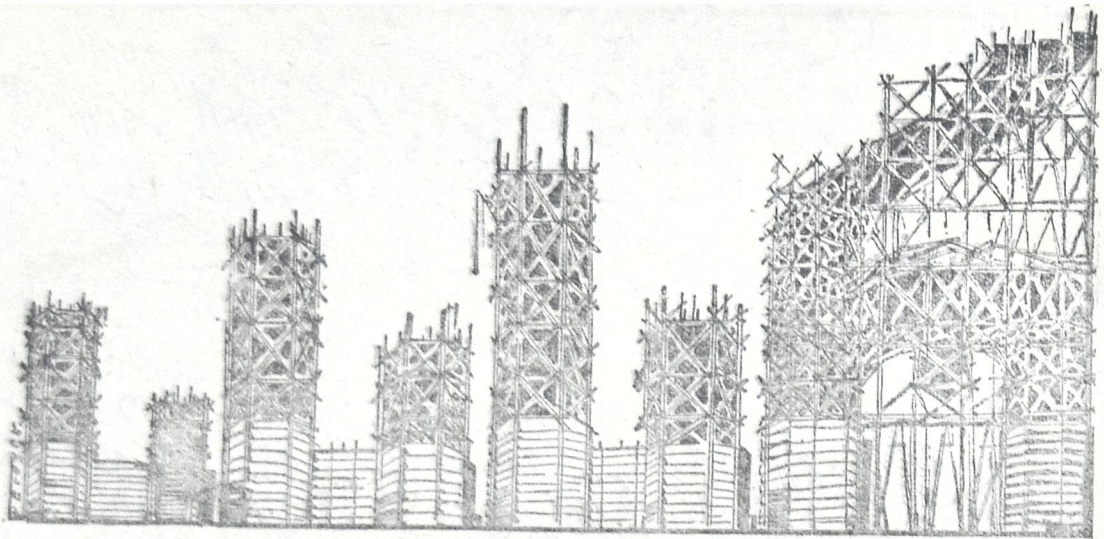
8 (circled) *საქართველოს მკვლევართა საზოგადოება* *ქვე*

12 549

„სამშაბათი“ წამოიწყო

— არა, ეს საქართველო არ არის ხედავ რამდენი
 კარხნებია?! ეს სულ სხვა ქვეყანაა... ალბათ მშარბ
 ვიცოც და გზა ავკერია!

მდგესაც ეს მიღამო უღნარი ტყით იყო დაბურული. აღამიანები აქ არ სცხოვრობდნენ. იშვიათად თუ მონადირეებს შეხვდებოდათ. დღეს კი ეს არე-მარე თვალწარმტაცია და ხიზლავს ადამიანს გარშემო მთები და გორაკები დაფარულია ბადებით და ყანებით. დასლოსში მთის მოჭრისუხე მდინარის პირას გაშენებულია ზეივანი, სადაც საღამოებით ხალხი თავს იყრის და სხვადასხვა ვასა, რთობებით დროს ატარებს.

ამ მიღამოს მფლობელი საბჭოთა საქართველოს ერთ-ერთი კომუნაა, რომელსაც ეწოდება „**ამ ტემპარაშლი**“.

აქ თქვენ ვერ შეხვდებით ვინმეს მოწყენილს და თვალცრემლიანს. აქ ყველა შრომობს. ახალგაზრდა კომუნარებს არ ახსოვთ ამ კომუნის დაარსება. მხოლოდ არიან მოხუცი კომუნარები, რომლებიც მონაწილენი ყოფილან მის დაარსებაში. მათ შორის არის ოთხმოცდა ათის წლის მოხუცი მიხთ, რომელსაც უცხოვრია ოქტომბრამდე ორმოცე წელი და ოქტომბრის შემდეგ ორმოცდა ათი.

— ამხანაგებო სენა, მიხთ მოგვიხირობს წარსულის ამბავს! — მიმართა ერთმა კომუნარმა ამხანაგებს.

— იყო და არა იყო რა, — დაიწყო მიხთ, — იყო საქართველოში ერთი მთავრობა, რომელიც თავს საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობას უწოდებდა.

— ამხანაგო მიხთ, ჩვენ ზღაპარი არ გვინდა, მაშეუფ ნამდილო ამბავს წარსულიდან! — წამოიძახა ერთმა ახალგაზრდა კომუნარმა.

— გთხოვთ ნუ მიშლით, მე თქვენ მოგიტხრობთ სწორედ ნამდილო ამბავს, რომელიც თველით შინახავს და ყურით გამიგონინა.

— განაგრძე მიხთ, განაგრძე! გაიხმა ხმები.

— მო, და ის მთავრობა იყო უხალხო, ქართველი მშრომელი ხალხი მას არ სცნობდა. სამაგიროთ ის თველიდა თავის თავს უშლიერეს მთავრობად დედამიწის ზურგზე.

— არ გვინდა, თორემ მთელ ქვეყნიერებას დავიპყრობთ! — ამოაბღენ მინისტრები.

— ბატონებო! — მიმართა მთავრობის თავმჯდომარემ თავის მინისტრებს, — დედამიწის ზურგზე უშლიერეს მთავრობა ჩვენა ვართ. ხომ მართალია?

— მართალია, მართალი! — გაიხმა ხმები და მინისტრები ფეხზე წამოდგნენ და თავმჯდომარეს ოვაცია გაუშარტეს.

— ბატონო მინისტრებო, დადგა დრო, როცა ქართველი ხალხის სურვილი უნდა აღსრულდეს, — უნდა დავიპყროთ მთელი დედამიწა.

უპირველესად საქრობა დაპყრობა საბჭოთა ქვეყნების, რუსეთის აზერბეიჯანის და სომხეთის, და შემდეგ კი დავიპყრობთ სხვა ქვეყნებსაც.

— ვინა ხარო მომხრე ჩემი წინადადებასა? ყველა ვინ არის წინააღმდეგი? არავინ. — და თავმჯდომარემ მიიღო ნამოღონის პიჯა.

შეორე დღეს გაჩაღდა ომი რუსეთთან, აზერბეიჯანთან და სომხეთთან.

— არ გვინდა ომი! — უცროდა ხალხი.

— როგორ თუ არ გინდათ! დავგვრებთ,

ამღვწევთ! — ბრძანებდა მთავრობა.

— ომი ომი! — გაიხმა ხალხში და საქართველოს მოედვა აჯანყების ცეცხლი. მებრძოლი ხალხის რისხვა აქარიშხლდა.

— სად არის მთავრობა? მოგვეცით მთავრობა! — უცროდა ხალხი.

მთავრობა კი არსად სჩანდა.

— ავირჩიოთ ჩვენი მთავრობა! — იყო მოწოდება და 1921 წელს, 25 თებერვალს საქართველოში იშვა მშრომელთა მთავრობა.

— შერე და ის მთავრობა ვეღარ იპოვეს? — შეეკითხა მიხთ კომკავშირელი ვანო.

— იპოვეს, როგორ არ იპოვეს! — წარმოხატა მიხთ, — როცა აჯანყებული ხალხი რისხვას უქადადა მოლაღებ მთავრობას, ეს უკანასკნელი გაპარულიყო საქართველოდან და ერთა ლეიქნათვის შეეფარებოდა.

როცა ერთა ლეიქ გარდაიცვალა, უმატრონით დარჩენილი საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობა რამდენიმე ხანს მათხოვრობით ირჩენდა თავს და ზოლოს მანაც განუტევა სული.

— ნეტავ სად დამარჩეს? — იკითხა ერთმა.

ამ შეკითხვაზე ყველამ ხარხარი დაიწყო.

— ცოცხალი არვის აინტერესებდა! და მკვდარი რათ გინტერესებს? — წარმოხატა მიხთ და დაუმატა — თქვენ არ გეგონათ ეს ამბავი ზღაპარი იყოს არა, ამხანაგებო, მინამდვილედა, რომელიც ჩემი თველით მინახავს და უურიოთ გამიგონინა.

სუშუბარა.

არზა „ტარტაროზს“ მე-9 წელზე

(პაროსტინი)

სასიამოა ამ დღის ხსენება—
 ბელგარბულ მშოური შევებით;
 მართხლადან გადამტენება —
 ბლომადებული წითელი დროშებით.
 ჭიჭიარუმა ამ დროს აქ თქვა თენება —
 ოსალი ზეწარი თავს აგვახთა;
 მარდისფერ აფრის გაშლა ენება —
 მთურის ანებეს რომ ახავთა.
 ლამაზად მოსჩანს მისი შევება—
 მკაზხად რომ აქცია მხარე;
 საქართველოსი ახლად შევება
 ზანგაშს სცემს მტერსა დღეს მოხარხარეთ.

ბღარა ორხავს ისე, ვით ძველად,
 სანეტაროა, როს ვმწერ მის უნარს.
 ბომშენბლომა აქვს საუფუფელად
 ბრძოლის ცეცხლში მქმნის დიად კომუნებს,
 მღარა იყო, ნორჩია ეხლა,
 მკვდა ხუთიან თებერვლის რიცხვით.
 მკვთა მტრებს და ურჩის ამ შესლას —
 ბრანორეულანი უყუფენ რისხვით.
 მარალად აქვს სრული შეგება—
 სისინით აბა ვინ დააუთებეს...
 მარადიულად ექნება წინსვლად
 მხლანდელ დარტყმით რასაც აკეთებეს.
 ცეცხლი ედება ძველ ადამს, დაწვად,

ხმალს სცვლის ტრაქტორთ სვლა კოლექტიური;
 ჩვეთლოუციას უდგია დაცვად,
 მტყობა შრომა ყოველდღიური.
 წლები მოლუნა ამაუ გუგუნით—
 მხდღვნი მიწის გულს, უბერტყვას კალთებს;
 ლახავს სიძნელეს ურჩ საუწყებით,
 სხარულთს თქმით კოცონებს ანთებს.
 მინცა გვმტრობს: დამკა. ამ ჩვენს ზეიმზე
 ბი, „ტარტაროზ“, დღეს ჩემი არხა...
 შენთან ერთათ მეც დღეს მინათებს ზამე.—
 ბქ ვწყვეტ აკროსტინს, ტარკობი:
 ტარზან.

საქართველოზე

საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 9 წლის თავზე რომელიღაც (არა ჩვენსას) „კავალერიას“, თუ „არტილერიას“ მოუხდენია თავდასხმა ჩვენს რესპუბლიკაზე. გამოკვლევის მასალების მიხედვით შედგენილია მოხსენება, ალბად „სადლატ“ (იქნებ „დამოუკიდებელი დემოკრატიული რესპუბლიკის“ „მთავრობაში“) წარსადგენად. მოგვყავს მოხსენების ასლი.

სრული განადგურება“

ჩვენ აღმოვაჩინეთ, რომ მრეწველობის ერთი ხექტორი საფუძვლით განადგურებულია, სახელდობრ, ვანადგურებულია მრეწველობის კერძო ხექტორი, რის გამო ყოფილი მწარმოებლები სულს ღაფავენ შიმშილით და ზოგმა უკვე დაღაფა ასეთი (იგულისხმება სული). მართალია, ყოფილ მრეწველთაგან თითო-ოროლა კიდევ არის მოკალათებული აქა-იქ სპეცებათ, ან შიკრიკებათ, მაგრამ იმ განადგურებასთან, რომელიც საბჭოთა ხელისუფლებამ მიაყენა კერძო ხექტორს, ეს არის ნახევარი წვეთი ოკეანეში.

გაპარტახებულია აზრითვე

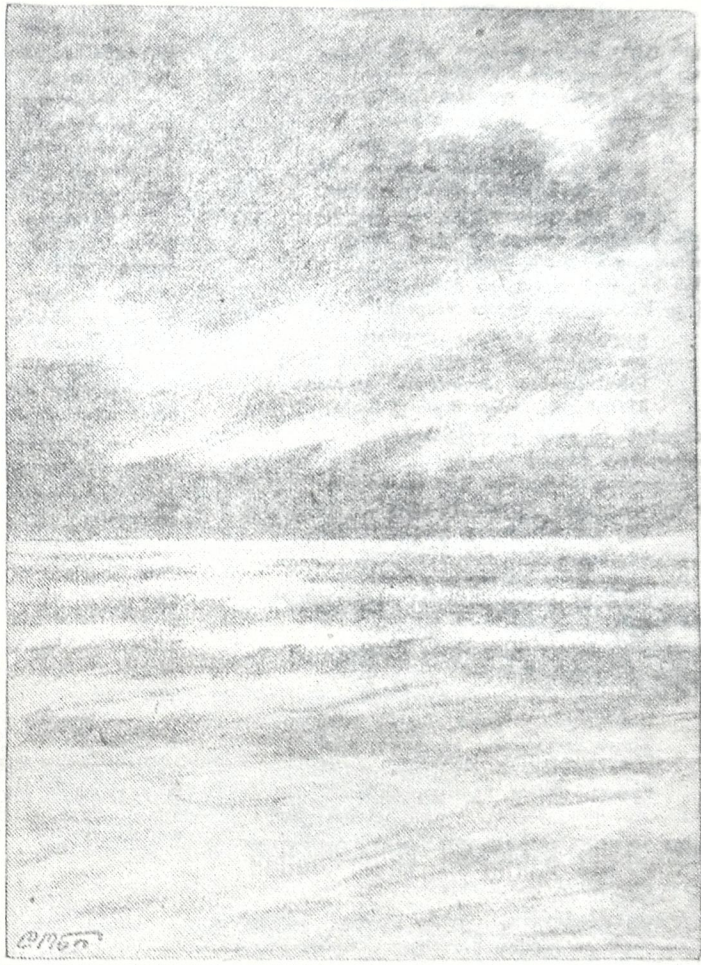
კერძოდ ხექტორი მთელ სავაჭრო სისტემაში. აქ ისეთი სურათია, რომ ოდნავად მომენშევიკო კაცსაც გული აუტირდება: კერძო ვაჭრები თითქმის საფუძვლით განდევნა კოოპერაციამ და სახელმწიფო ვაჭრობამ. 9 წლის თავისთვის დაჩინილია სამნახევარი ვაჭარი.

უწუბავრო სურათი

უნაგეშო სურათია საბჭოთა აპარატში: იმ ხალხს, რომელიც კიდევ სცემდა პატის ძველ დროს და წყობილებას და რომელიც ოცნებობდა ძველი რეჟიმის დაბრუნებაზე, აპარატიდან აძევებენ. შიშოილეს ახალი ხერხი— მუშათა იაწინაურება

განადგომბული ვრისტი

საფუძვლით რა მთლიანად განადგურებულია მენშევიზმის ფრონტი, რომელიც ოდესღაც სამფროვან დროშის ფრიალით შიხინა კაპიტალიზმის ალაყაღის კარებს, სადაც მენშევიზმის იდეოლოგები ახლაც არიან ატუხული და ნერწყვს ყლაპავენ იმ მწვადების მოგონებით, რომლებითაც ისინი, უხვად უმასპინძლებოდნენ საქართველოში ჩამოსულ უცხოელ დენერლებს, ევროპის სოციალ-ფაშისტებს და სხვებს. მენშევიზმთან ერთად დავიწყებას მიეცა ის მრავალი მიმდინარეობანი, რომლებიც საერთოდ მომდინარეობდნენ კაპიტალისტური წყობილების აღდგენა-შენარჩუნებისაკენ.

ახლავე ზომი...

9 წლის თავზე საბჭოთა საქართველომ მიაღწია იმას, რომ ტენიკის უკანასკნელი სიტყვის მიხედვით დააყენა ქვეყნის ბუნებრივ სიმდიდრეთა გამოკვლევა— დამუშავების საქმე და თუ ახლავე არ იქნა ზომები მიღებული, სამთო-მადნის მრეწველობა გაიშლება მთელ სივრცე-სივრცით, დამატებით ამუშავებდა რამოდენიმე დიდი ჰიდრო-სადგური და უამრავი ფაბრიკა-ქარხნები.

გაპარტახებული ეზომი

გამოკვლევა ნათელჰყოფს იმ გაპარტახებას, რომელიც თვალში გეცემა სოფლად--კულაკურ მეურნეობაში: მთლიან კოლექტივიზაციას, რომელსაც მოჯამეირე, ლარიზი და საშუალო გლეხობა ატარებს ბოლშევიკების წაქეზებით. გამოყოფილია კულაკის, როგორც კლასის სიკვდილის პირამდე მიყვანა, მთელი ეზომების (მამასადაშე მეურნეობების) ვაერთიანება და კულაკის ჯერ უნახვი

შევიწროება. გლეხობა ისე გაიყვებულა, რომ მასიურად მიიღტვის კოლექტივებში. თავის მხრივ, კლასის მუშებს ისე დაუკარგავთ გონება, რომ სოფლად რაც მიწები აქვს, ყველა კოლექტივებში შეაქვთ და თითონაც დიდის ამბით ეხმარებიან გლეხებს კოლექტივიზაციის გატარებაში.

ახალი გამოგონებები

მუშებმა გამოიგონეს მრავალი ახალი რამ: სოც. შეჯიბრება, დამკრელობა, ენტუზიაზმი, ალტყინება და სხვა ათასი რაღაც, რაც ყოველთა ერთ მიზანს ინდუსტრიულიზაცია — კოლექტივიზაციას ემსახურება.

გვიზავლეთ!

ერთი სიტყვით, ბატონო მინისტრებო, სანამ გვიან არ არის გვიშველეთ, თორემ სანამ თქვენ მიხვალთ, ეს ბოლშევიკები აქ სოციალიზმს დააყარებენ და მერე ოყარეთ კაკალი“.

ასლი დედებთან სწორია:

ლახვარი.

უპილის ვერძილი ემიგრანტ მამას

აგერ ცხრა წელია განვლია მას შემდეგ, რაც საქართველოს მოშორდი, მამა, და ცხრა წელია არ ფიქრობ ჩვენზე — თუ გვინდა ჩაცმა, ხმა და ან ჰამა.

ჩემი დედიკო და შენი ცოლი დაბერდა, შრომა არ ძალუძს; არა; ჩემმა დამ, თინამ, მონახა ტოლი და მეც უდროოდ გავხდი ჰალარა.

შენს წასვლის შემდეგ აქ ბევრი რამე გამოიცვალა ადითი, წესი; (შენ მოგონებით ათენებ ღამეს, აქ კი მშრომელმა შექმნა ზამესი).

ეკლესიები გადაქცა კლუბათ და მღვდლებმა კიდევ გაიძვრეს კაბა; ჩამოსაგდებათ „სობოროს“ გუმბათს მშრომელმა თოკი მაგარად ჩააბა.

შოშონენს ყველგან კოლეტივები, გაერთიანდა მთელი სოფელი; აქ მძლავრად ბრწყინავს შვედის სხივები და ხელავს ყველა ჰკუთა მყოფელი.

მეც გადავწყვიტე, უოფილო მამა, აღარ გიწოდო აწი მშობელი, იუავი მანდ და იღრინე მანამ, ხანამ არ გახდე „ქვეყნის მპურობელი“.

ჩემი ქონება, სოფლად რომ მქონდა კოლეტივის მივცე უკლუბოვ ყველა, (ღედან კი, ოდეს შენ რომ მოგწონდა, აღარ უნდებარ, ისე დაგწევდა).

ცხრაწელმა განვლია, ამდენი ხანი; ჰქუის ხასწავლოდ არ გეყო, არა! შენი მამობა, დავრწმუნდი, ვსცანი მე აღარ მიხდა, მეუფა, კმარა.

შინაური.

პულკაპვის წერილი უორდანიას

ნოე ბატონო!

დაგვტოვე უპატრონო, ცხრა წელია იმედებით გერთავდი. შენ კი აქედან წაღებულ ჭონებას ხრავდი, ქორებს თხზავდი და ჩვენც აქ ათას რამეს ერთავდით — აბა, დღეს თუ ხვალ მოვა, მალე დაგვისნის ყველას; კულას, ვაჭარს და ბერსა.

ნოე დიდი — ყოფილბარ ფლიდი, აი ვიდი, ბოლშევიკებმა რა დღე გვიყო, ის აღარ არის, რაც ცხრა წლის წინათ იყო. ჩვენი განკულაკება მოხდა და ჩვენს ჭონებაზე წამოსკუბდა კობტად მოჯამაგირე; ჩვენ ამოგედეს კავი, და უხლა არ ვიცი ვის შეეფარო თავი, აქ არავინ აღარ დავგირჩენია. ისევე გვაქვს იმედი შენია, მოაწყვე ხრივები და გავცადეფნი ეს ბოლშევიკები, დაწანგრიოთ კოლეტივი და ჩაუტყოთ მშრომელთ სხივი.

ნოს კასუსი

ღათა!

გავიგე რაც მოგიწერია, ბოლშევიკები რომ ჩვენი მტერია, ეს ამავეი ძეგლია, აგერ ცხრა წელია;

ქარუმიძეს დაემაზადებე ყალბი ჩერონცია, მაგრამ დღეობი ბეჯია, 9 წლის წინათ მაქედან ამიტომ გაფიქცია, რომ მშრომელ ხალხში აღარ მქონდა ნდობა. მართალია თქვენთან დავიწყე მშობა, ალგითქვი დახზარება გამეწია, მაგრამ შენც ქე იცი რა მეწვია, შენ გაშველო კი არა, ჩვენთვის ვერ მიმეწვია, ბურჟუებს გავუხდით ლაქია, მელაია, ნოე რამიშვილიც ჩემსავით შეწლებულია, მაგრამ მანც მოკითხვა; შენი ნოე წყალწაღებულა.

ივანიკა.

ჩემი თვლით ნახული (მოგონება)

— „ჩვენი მთავრობა თბილისიდან გამორბის“. — გავარდა ხმა ხარაგოულში 1921 წ. თებერვლის ბოლო რიცხვებში.

მართლაც ერთ (შენშევიკებისათვის დაწყველილ და გამანადგულებელ) დღეს, დღის 12 საათზე ხარაგოულის სადგურს დღის ქშენით მოადგა მენშევიკების მთავრობის მატარებელი, რომლიდანაც ყველაზე ბოლოს დანჯად ჩამოვიდა ნოე რამიშვილი.

ხანგრძლივ სიჩუმის შემდეგ, ერთმა მაყურებელთაგანმა მოიკრიბა ძაღლიონე და გაბეღული შეკითხვით მიმართა ნოეს:

— ბატონო ნოე, რას გეტყვი ახალს? რით აიხსნება ის გარემოება, რომ ჩვენი გვარდიელები გამორბიან პიზიციებიდან?

— ნუ გეშინიათ, გამორბიან, მაგრამ მალე ყველას ჩამოვიკიდებთ ძაღლსავით საღრჩობელაზე; — უპასუხა ნოემ თავისებური სიღინჯით.

— კარგი დავემართოს, ეს კარგი საქმეა, მაგრამ თქვენ მიბრძანდებით და ვინდა ჩამოვიკიდებ? კომუნისტები მათ მაღლობასაც ტყვეიან! — ისევ შეგკითხა ნოეს მოსაუბრე.

— მართალია, მივდივართ, მაგრამ ამ პატარა ხანში ისევე აქ ვიჭნებით, თქვენ ჯავრი ნუ გაქვთ. ეგვენი საზღვარგარეთ იყო და იქ ისე მოაგვარა საქმეები, რომ დიდი—დიდი ჩვენ 5—ნ დღე დაეყოთ იქ, სადაც მივდივართ. დაბრუნებისთანავე შეუღლებით სახრჩობელების აგებას, რომლებზედაც ჩამოვიკიდებთ ყველა მოლალოტეებს.

— ნუგეში ღმერთმა ნუ მოგიშალის! — უპასუხა მოსაუბრემ.

როგორც ვხედავთ თავისი დატოვებული ანდერძი მტკიცეთ ვერ შეასრულა „ღრმად ბატოციმულმა“ ნოემ. ხანდრო.

— ქარუმიძე ვიახლათ, ქართველი ემიგრანტი. მივი-
ლო თუ არა?

დმტარდინში: ბლომად მოითანა?

პოლიკარპე

— ობიექტური და სუბიექტური პირობები, ბატონებო, სოციალისტურ რევოლუციისათვის, პროლეტარიატის დიქტატურისათვის ჯერ არ არის შესაფერი. ბოლშევიკების ანარქია რუსეთში მალე დაიღუპება.— წინასწარმეტყველობდა პოლიკარპე საქართველოს „აჯაფ სანდალის ოაზისის“ ბერიოდში. მაგრამ ოქტომბრის რევოლუციის ერთმა ტალღამ საქართველოს მოლაყებ დამფუძნებელი კრება საპნის ბუშტივით ჰაერში გაფრტვა და ამიერ-კავკასიისთან ერთად საქართველოს უასაბჭოებაც ფაქტად აქცია.

— როგორი შეხედულების ხარო სოციალისტურ რევოლუციაზე? პროლეტარიატის დიქტატურაზე? ობიექტურად და სუბიექტურად ყოფილა ნიადაგი მომზადებული, თუ არა? — შევეკითხე პოლიკარპეს საქართველოს გასაბჭოების წლის თავზე.

— სუბიექტური პირობები მომზადებული რომ არ ყოფილიყო, ისე მუშათა კლასი ასეთ ღიდ გამარჯვებებს ვერ მიღწევდა. მაგრამ უნდა ვიფიქროთ, რომ ობიექტური პირობები ასეთი რევოლუციისათვის და მით უმეტეს პროლეტარიატის დიქტატურისათვის მომზადებული არ არის, არ შეუძლია მუშათა კლასს საბჭოების მართვა-გამგეობა, ქვეყნის მოვლა-პატრონობა და საბოლოოდ ძალაუფლების შენარჩუნება. როდის ჰქონდა მას ამის შნო და უნარი? ამისათვის ბურჟუაზია არსებობს. ამიტომ მე მაინც ჩემ ძვილ პოზიციებზე ვდგევარ. — მითხრა, რაღაც „იმედების“ მოლოდინში გახვეულმა პოლიკარპემ და გამწორდა.

მას შემდეგ გავიდა კარგი ხანი და პოლიკარპეს აღარ შეგხვდარილვარ. ამ დღესასწაულზე პოლიკარპეს შეგხდი. საწყალი წელში მოხრილიყო, ცხვირი ძირს დაეშვა, მოძრაობაზე ეტყობოდა, რომ მთელი სხეული უცახცახებდა. წინეთ მჭექარე ხმა ჩახრიწიანებოდა. მის დანახვაზე დამხდევდი სალაროს ექიმებიც შეატყობდა, რომ ის შეპყრობილი იყო ნევრასტენიის და ისტერიის მძიმე ფორმებით. მივედი და მისალმების შემდეგ შევეკითხე:

— როგორ ატყობ, პოლიკარპე, ამ ზღვა ხალხის ენტუზიაზში, და ის მიღწევები, რომელიც ჩვენ გვაქვს, საქართველოს გასაბჭოების მე-მ წლის თავზე, ხომ ამტკიცებს, რომ სოციალისტურ რევოლუციისათვის და პროლეტარიატის დიქტატურისათვის ობიექტური და სუბიექტური პირობები მომზადებული ყოფილა?

— რომ მიღწევები ზევრი გვაქვს, ამის უარისყოფა აღარ შეიძლება,

გენ. კახიანიძემ:— ჩენი იმედის დამყავება მე მაინც სასარგებლოდ გამოვიყენე — რძეს მშვენიერად ვამყავებ და ხაუცხოვო მაწონს ვაკეთებ.

რომ მუშათა კლასს შესძლებია ქვეყნის მართვა-გამგეობა და უკეთესად ვინემ სხვა, — ამის უარყოფაც აღარ შეიძლება. მაგრამ... გლეხური მეურნეობის საკითხი ყველაზე უფრო სერიოზული საკითხია რევოლუციაში და აქედან გამომდინარე ვამზობ, რომ ჯერ კიდევ არ არის მომზადილი ობიექტური და სუბიექტური პირობები სოციალისტურ რევოლუციისათვის და პროლეტარიატის დიქტატურისათვის. — სთქვა პოლიკარპემ, თუმცა ახლა უკვე აშკარად ემჩნეოდა უიმედობა.

წელს, საქართველოს გასაბჭოების 9 წლის თავზე, პოლიკარპეს შეიხთი და დანახვისთანავე მომამახა:

— არ გიკვირს, კაცო, როგორ ვადიარია გლეხობა?

— რა იყო, პოლიკარპე! რაშია საქმე? — განგებ შევეკითხე მე.

— სოფელში, კაცო, რაღაც ერთი ორ-სართულიანი სახლი მქონდა, რა-

ღაც რამოდენიმე დესეტინა ბალი და სახნავ-სათესი მიწები; საქონელიც მყავდა; მთელი ეს ჩემი ჭონება კი არ წაუღია კოლექტივებს? ეს არის საქმე?

— შე კაი კაცო, წავიღოდი და მოვიკითხავდი, ეგპატრონებოდი! ვანგებ უფრო მე.

— ვიყავი, მაგრამ ვაი ასეთ ყოფნას იქ ნამდვილი რევოლუცია დამხვდა. მთელი სოფელი, რაიონი, ოლქი გადასულა მთლიან კოლექტივიზაციაზე და... და კუდით ქვა მასროლიეს, ძლიერ გამოვასწარი!

— მართლა? აბა ეხლა პოლიკარპე, ჩემო დამერწმუნებები, რომ სოციალისტურ რევოლუციისათვის, პროლეტარიატის დიქტატურისათვის ობიექტური და სუბიექტური პირობები მომზადებული ყოფილა.

— მართლაც, რომ ყოფილა! მორცხვად ჩაილაპარაკა მან.

ტოქსინი.

სადღაისო ლილინი

ებლა გვმართებს
ლილინი,
სიმღერა და
თამაში;
ბრიყვი არის
იგინი
ვინც დაგვძრახავს
ძველი ყველა
ინგრევა
ვდგებით
ახალ ხანაში
კოლექტივიზაცია
მოღის ჩვენს
ქვეყანაში.
(მაღე
მთელი სოფელი
ერთად წავალთ
ყნაში).

ყველამ ვიცით,
გვსმენია,
საქმით,
საუბართა—
შრომას ხევი
არა აქვს
თ... და
ბარითა.
თო გინდ თავი
მოიკლა
მუშაობით
ცხარითა,
ტრაქტორს
ვერ დაეწევი
დაღრეკილი
ხარითა.
(კოლექტივიზაცია
ამოუღდგეთ
მხარითა).

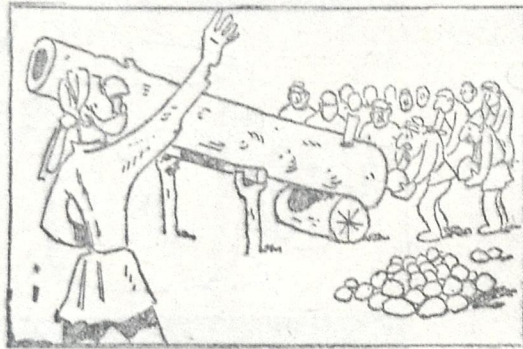
არ გვჭირია
ამისთვის
ღილი
აგიტაცია;
ყვრძო შრომას
ფიცით ხეობს
კოლექტივიზაცია.
მუშაობას
ოსწავლის
ვინც რომ დღეს
ზარმაცია...
ყულაკების ქონებაც
დროზე
მოსატაცია.
და ვისაც ეს
არ მოსწონს—
ფი
რალა კაცია?
ხათაბალები.

ლევარსის გამოგონება

ლევარსი როხროხაძე, როგორც ჩვენმა მკითხველებმა იციან, მენშევიკების დროს გეარდიელი იყო და დიდი პატრიოტი.

ჩვენ ამ წერილის წერის დროს ხელთა გვაქვს მისი დღიური, სადაც სწერია:

„ზარბაზანი, თუ მოხვდა მიზანს, უფრო ჰკლავს კაცს, ვიდრე თოფი. (დაცულია ლევარსის მართლწერა); ამიტომ, საჭიროა არტილერია. ქართველი პატრიოტი მეომარი უნდა იყოს დაინტერესებული ჩვენს სამხედრო გაძლიერებაში... მე გამოვიგონე ახალი ზარბაზანი, რომელიც ვაკეთებულა ხისაგან. ამის უპირატესობა იმაშია, რომ იაფი ჯდება (ტყე ბევრია ჩვენში) და ადვილადრივად თითქმის ყოველ დურგალს შეუძლია მისი გაკეთება“.

ლევარსიმ თავისი ხის ზარბაზანი დადგა მალობზე და მოიწვია ექსპერტი, რომელსაც უნდა შეემოწმებინა ლევარსის გამოგონება.

მოიტანეს მდ. ბუჯეთის ნაპირებიდან ქვები, რომლითაც გატენეს ლევარსის ზარბაზანი.

ლევარსიმ გაისრალა ქვით გატენილი ხის ზარბაზანი და...

ახლოს მდგომი უამრავი ხალხი დაასახინრა ნაფოტებად ქცეულმა ლევარსის ხის ზარბაზანიდან აფეთქებულმა ქვებმა.

ლევარსი სიამოვნებით დასჯეროდა მინდვრად და სახინრებულთ და ილტუებით ამბობდა:

— აქ, რომ ამდენი ხალხი დასწყვიტა ამ ჩემმა ზარ-

ბაზანმა, იქ, მტრის ბანაკში ხომ ყველაფერს გაანადგურებდა?!

ზმუკი.

მ ზ ა დ პ ა რ თ!

მაშ, ასე, ვიწყებ:
ვერ დავივიწყებ,
დავიწყებისაც
რომ ვიყვე მდგომი,
როცა ჩინეთმაც
დაგვიწყო ომი...
ომიც, რა ომი?
ნუ მძრახვთ თქმაში;
ვის ეჭირვება,
რომ ხელი თმაში
ჩაჰკიდო ჩინელს
და ჰქოროთ თავით?
შენ მზად ხარ იმას
მოშორდე ზავითი
ეპატოვები
მშვიდ სასაჯავროზე!
ის კი მიგვიწვევს
ბრძოლის მინდორზე,
და თუმცა ამისი
არც შესწევს ძალი,
მას ხელში მაინც
უეღივს ხმალი!
რას იზამთ? კაცი
რომ ავითყლებს,
მაშინ ისეთი
ამბავიც ხდება
და იწერება
ისტორიაში,
რაც ჩინეთის ჯარს
მანჯურიაში
წაჰკიდა ჩვენმა
წითელმა ჯარმა!
ეს იყო ბრძოლის
ისეთი სარმა,
რისთვის ისეთი
განზაურება,
რომ მან მოლაღ შესძრა
იქაურობა!..
და მოჰყვა ამახ
ეგი ამბავიც,
რომ შესძრა ამახ
ჩინური თავიც!
(რა ჩიჰურ კედლის
მიუვალაში
მოსტეხა წითელ
ტყეის გლობამი!)
სენა, რომ უმტყუნა
ჩინს ანგარიშმა
და თან, რუფებისგან
გულს შთამზადარ შიშმა
ყალბს რომ დაუსო
ბაღანი თავზე,
ამ წუთში ისიც
დასთანხმდა ზავზე!..
დე, ჩან-კაიშებ ს
ეს უხაროდეს:
„საჯობია გვიან,
ვიდრე აროდეს?!..
თუმც კი დღეს ბევრმა
არ იცის იგი!
წაუშვებია
ლორეით დინგი:
ვინ კუტებოვის
სახზავს ისტორიას,
ვინ ცრუ საბუთით
იწყებს ფორიაქს,
ვინ ჩერგონცები
დაბებდა ყალბი,
ვინ ენით საქობს,
ვინ—ფანქრით, კალმით
იკლებს წითელ ჯღვრებს
იქითა მუხურს...“

„საქართველოს დემოკრატია“

ავაკი ჩხენკელი პარიზის ერთ-ერთი განაპირა ქუჩაში აგებულ სასტუმროს კარებში ქორივით შეგარდა და მხიარულად დაიძახა:

— ლიფტი ჩქარა!
— სამი თვეა, რაც ნომრის ფული ერთი კაპიკი არ გადაუხდით მაგას და მაგის ამხანაგებს და კიდევ ლიფტით მოითხოვს მაღლა აბრძანებას — გაიფიქრა შეკარებ, მაგრამ ჩხენკელის მტკიცე კილომ საშუალება არ მისცა მისი განკარგულების შესრულებლობის.

ნოე რამიშვილს ლოგინზე კარტი გაეშალა და მკითხაობდა:

- წაუღენ...
- არ წაუღენ...
- კი წაუღენ...
- ჯერ მაისც არ მიდიან.
- გვიან მაისც წაუღენ.
- არა. ვათავებელია. მიდიან.

ის თავის თავთან საუბრობდა, ამ დროს ლოგინზე პიკის ექსიანი დავარდა.

— შორი გზა... სახაზინო სახლი..

— ჩურჩულდება ის: — კმ, სახაზინო სახლი ჩეკა ხომ არ ნიშნავს? უცერად კარი გაიღო და ოთახში ჩხენკელი შემოვიარდა და დაიძახა: — ბლანკები, ჩქარა! ჩქარა, ბლანკები, ბეჭედი მოიტა.

— რა მოგვიდა კაცო: მოიცა, ჩიი დაელოთ, რა გებლანკება, — უპასუხა ჩხენკელს ლოგინმა.

— ჩიი რა არის; მალე სულ კონიაკები და შამპანური გვქვება. — ეგუბნებოდა ჩხენკელი და თან ბლანკებზე სწერდა: „სრუდერნულ საქართველოს დემოკრატიულ რეპსუბლიკას“

ყველას, ეტყობა, რომ ზურგი უხურს და ეხებურზე მოიწვებს მგელით...
 თქვენ კი ხდებხართ და უღვამი გიღვამი:
 „ეს ხალხი რა ჰქვინან რა რეჟულია?!“
 და გავიხსენებთ თქვენ მანჯურია, წითელი ჯარით წერებ-გაქარული! შერე-მტერს ზურგში ერთი პანდური და გატუდა იხე თმა-გრძელი თავი, რომ გამკოდა: ზავი და ზავი! ასეთივეა ხვალის ფინალიც: მტერი, რა გინდა ჩნდეს მარქალიც, ჩვენ მაინც რწმენით გავსცქერით ხვალეს, რომ მტერებს ჩინეთზეც ბევრად უარეს წაჰკიდებს ჩვენ წითელი ჯარი, ვინც შრომის მცველად მუდამ მზად არის...
 პაჭირა.

კის და სრულიად საქართველოს დემოკრატიის სახელით..

ეხ... მეცხრე წელიწადია, რაც შენ აგრე მიიძღებ, მაგრამ არაფერი გამოდის. სეკატეკოვად ჩაილაპარაკა უორდანიამ.

— ევროპის სახელმწიფოები გვირდებინან, პატიოსანი სიტყვა მომცეს:

— კიდევ შეასრულეს, ვაშა, ვაშა! საქარელოში აჯახება, ტფილისი იღებულობა, შეკარით ბარგი-ბარხანა; ეხლავე უნდა წავიდეთ, — დაიძახა ამ დროს ოთახში დაბრუნებული წერეთელმა და სხარლის ნიშნად ქული ქერში შეაგდო.

— სად უნდა წავიდეთ, — პირდაპირ ტფილისში თუ ბათუმში? — შეეკითხა ერაინ გემეკორი.

— უნდა წავიდეთ, ერთა ლიგაში. წასასვლელად მზადება დაიწყეს.

— თეთრი ხელთათმანი ჩაიცვი, მთავრობის წარმომადგენელი ხარ, — უთხრა წერეთელმა ჩხენკელს.

— ძველია. ნავთის სუნი იყარს.

— საუცხოვოა, დიდებულია, ნავთის სუნი ყველაზე უფრო საყვარელი სუნია ერთა ლიგისათვის.

— მე რა ვყო, რომ ხელთათმანი არა მაქვს, საქართველოში საპირფარეოში შესვლის დროსაც კი ხელთათმანს ვიცვამდი... ნალვლიანი წარმოსთქვა გვეგვი გემეკორმა.

— არაფერი ეციქოს, არც მე მაქვს, — გაამხსენა წერეთელმა.

— შენ დემოკრატიის წარმომადგენელი ხარ.

— მოიცა, მოიცა, დაჯექი. იატაკზე დაჯექი, წაიღუნე, არა, ოთხათ მოიკეცე. აგრე. — უთხრა ჩხენკელმა წერეთელს, რომელიც ჯერ ძაბაკზე გაიშალა, შემდეგ მოხლები მოიკეცა და იდაყვებზე დაეყრდნო. ჩხენკელმა მას გვერდით „პრიმუსი“ მიუღდა და იქიდან პაერის გამოქანას შეუთვა. მალე პრიმუსიდან ნავთობი გამოსქვია. ჩხენკელმა ნავთუ წერეთელს მიუშვირა.

— ამეწეა, არ მინდა! გამიშვით!.. — ყვიროდა წერეთელი, რომლის ზურგზე ნავთის შხაფა - შხუფი გაჰქონდა, მაგრამ მისი განძრევა შეუძლებელი იყო, რადგან მისთვის გვეგეკორს კანჭებში ხელე წვეგლო და რამიშვილი კი ბეჭეზე დასწოლოდა.

როცა ერთი გვერდი უკვე ნავთით გაეწეწა, შემდეგ მეორე გვერდზე გადაარუნეს.

— რას ჩაღიხართ, რას მიშვებო, თქო უსვინდისობებო, — დმოულა საცოდავით წერეთელი.

— საცვლები ვამიფუქეთ. უკანასკნელი საცვლი... ვამე ჩემო საცვლებო.

— საცვლებს კი არა საუფეთესო ტანსაცმელს გიშოვით, როგორ არ იცი, რომ საქმარისია ერთი ლიგის ნავთის სუნი ეცეს, და ის არაფერი ხარჯებს არ მოერიდება, — თხუგეშეს ის სადგურისაკენ გამგზავრების დროს.

— ბატონო, ჩვენ უნდა მოვეხმაროთ ამ მშვენიერ ხალხს: უნდა ვანავთავისუფლოთ საქართველო ბოლშევიკებისაგან, — პათეტურად განაცხადა ერთა ლიგის სხდომაზე მცარელონმა: — ეს წარმტაცი ქვეყანა პალოსტინაში მდებარეობს, სამოთხის მხარეში.

— საქართველო კავკასიაშია, იქ, სადაც ბაქოს ნავთობი, და არა სამოთხის ქვეყანაში, — შენიშნა მდივანმა.

— სულ ერთია, ყველაზე სამოთხეა, სადაც კი ნავთობი, — გამოაკეთა მცარელონმა.

— ამ დროს ლიგის დარბაზში „საქართველოს დემოკრატია“ შემოვიდა.

— ტფილისი მართლა აიღეთ? — კითხა ისპანეთის წარმომადგენელმა დონ ჩიყვიანმა.

— ალბოლი უნდა იყოს, სარწმუნო წყაროებიდან ვიცი, — სხარტად უპასუხა ჩხენკელმა. ნეთთ, შეიქვა, ყველაფერი გვაქვს. შეხედეთ ჩვენს პარლამენტის წარმომადგენელს, სულ ნავთის სუნი არის გაუფრთხილი, დააკვირეთ რა საამურო სუნი.

ერთა ლიგის წევრებმა წერეთელს ხელოდ ალყა შემოარტყეს, ნესტოები დაბერეს, და ხარბად დაიწყეს მისი საცვლებიდან აღწინდ ნავთის სუნის სუნის ყნოსვა.

— რა საუცხოვო სუნია, რა დამატკობელია, დავიხსნათ ეს მშვენიერი ქვეყანა. დავიხსნათ შეზარხოშებულივით დაიძახა საფრანგეთის წარმომადგენელმა ხმადეკარიახმა.

— დავიხსნათ, დავიხსნათ, — უღდასტურებდა მცარელონონი, მაგრამ ამ დროს დარბაზში იტალიელი გრაფი ყურბიგელი შემოვიდა და დაიძახა:

— არაფერთარი აჯანყება არ ყოფილა... საქართველოში სრული სიწყინაჩეა.

სიიუმე ჩამოვიარდა.

რამდენიმე წუთის შემდეგ ერთა ლიგამ გადასწყვიტა, რომ თავი შეეკავებია სხვის საქმეში ჩარევისაგან, და იმავე დროს ლორდ მცარელონონის წინადადებით ერთხმად დაადგინა წერეთლისათვის დახმარების მიცემა ახალი საცვლების შესაძენით. პატი.

„იუპილიანს დაპარსნილი“

წმინდა — თათარი გიორგი: ეგზი იხე დავჩაიანა-
 კლი ამ ცხრა წლის განმავლობაში, რომ ჩემი რაში სოლო-
 მონ მორბელოძის ჯაბრიკას დაუმსგავსა.

ბრემის მსაჯულთა

— აქი ვამბობდით, რომ კომუნისტები ხაქართველთა ში უველაფერს ანგრევენ?!

„ი ნ ლ ა უ რ ი“

ბოლშევიკების შემოსვლამ ტფილისში მელქოს ციებ-ცხელება დააწყებინა. არმათ ქონდათ შექმნილი ქონება და ეგონათ, რომ... თვალ-მარგალიტებსაც კი ჩამოართმევდნენ.

— ახ, ეს ძვირფასი ალმასი და ბრილიანტი მაინც გადავიარინო, — დარბოდა მელქო, — დედაშობილარო დაშვან ბოლშევიკებმა, ეს განძი მაინც გამომაღდებდა მეოჲ, თითო ასორასი თუმანი მაინც ღირს. ამ თანხით მერე დუქანი შეიძლება გავხსნა!

— მიწაში ჩავფლათ, ჭერის კედელში მივშალათ, — შიშობდა აგრეთვე მისი ცოლი მაკო, — „ობისკი“ რომ გვიყონ, რას გაიგებენ.

— ში, შენ ეგრე გონია. ისეთი „სისკონი“ ძაღლები ჰყავთ თურმე, რომ ნემსის კუნწიც არ დაემალებათ. განა შენი ცხვირი და ჩემი ცხვირის პატრონები არიან!

— მაშ რა უნდა ვქნათ?
— ის უნდა ვქნათ, რომ... ერთი ინდაური უნდა ვიშოკო და იმას ჩავაყლაპოთ ეს თვალმარგალიტი...

— კო, მაგრამ რა ვასკინტლოს?
— ვა, გარეთ ხომ არ გვეყოლება. სახლში იქნება და!

— დავაბათ, მაგრამ არაეინ მოგვებაროს. — თანაც ვაეუხუმრა მაკო: — ძალიან „ხიტრი“ კაცი ხარ, ვინც არ გიცნობს. ათასი ბოლშევიკი რო მოვიდეს, შენთან ვერას ვახდებინა!

— მე მასხარობისათვის არა მცალია. წადი შენ ჩქარა და ინდაური მიშოვე. ვერა ხედავ აგრე ბოლშევიკები „ობისკს“ არტყამენ?

— მაკომაც ხელად მოარბენინა ინდაური. — ლაბუა ინდაური იყო. ცალფეხზე ნიშან-შებმული...

— ვა, ეგრე მალე სად იყიდე? რა მიეცი?

— რა ვიცი, ვილაც მაწანწალა შემხვდა... ათი შაური და ერთი მანეთი მივეცი.

— შამ, მოპარული იქნება!
— შენ ხილი ქამე; მებაღეს რას დაქებ.

— „მაღადეც“, ეხლა პატარა ცომი მომიშაღე და ერთათ ვაყლაპოთ.

— „სააღდგომით“ დაგკლათ და...
— აი, ვაცხონე მამაშენი.

თქმა და ასრულება ერთი იყო: აყლაპეს ალმასი და ბრილიანტი.

დიდ ხანსაც არ გაუგვლია, რომ ამ კრიჲანგების კარ-წინ გაჩნდნენ მილიციონერი და ვილაც ბეჩავი დედაკაცი.

მელქოსა და მაკოს ფერი ეცვალათ. შეკრთენ... სწორეთ ამ დროს ინდაურმა მორითო ხმაური.

— უო, ქა, ჩემი ინდაურია, ჩემი!
— გაუხარდა დედაკაცს და დაუწყია კილიც კრიჲანგებს დაეა: — ქა, არა გრცხვენით, სულ არამ ლუკმით

უნდა იტენებოდეთ? რალა მე მომნახეთ ჭერიგ-ოხერი. გამომიყვათ ჩემი ინდაური ეხლავე, თორემ...

— ვა! რას „სკანდალობ“?, ხომ არ მოგვიპარია, ვიყიდეთ... ერთი ორათ, ერთი - სამათ წაილე შავის ფასი. რა გპხუბებს?!

— ეს ინდაური უნდა დაუბრუნდეს პატრონს. თუ გაპყიდის, ეგ შავის ნებაა! — ამბობდა მილიციელი.

— რა მოგცე, დედი, მომყიდე...

— უი, შენ თვალებს, შენთვის არ ვასტყებდი.

— ამაზე სუქანს სხვას იყიდი... აილე ორი მანეთი... შა, სამი მანეთი.

— არც ხუთათ მოგცემ.

— არც თუმნათ?

— რა დროს მასხორაბაა, გამოიყე ჩქარა და მიეცი ეგ ინდაური პატრონს! — ვაცხარდა მილიციელი.

— დედი-ჯან, მოგცემ, მაგრამ უჩემოთ არ დაკლათ! — ბუზლუნებდა მელქო.

დედაკაცმა წაიყვანა თავისი ლაბუა ინდაური თვალმარგალიტით.

— არა უშვას რა, ჩემო მაკო, — ანუგეშებდა მელქო თავის ცოლს, — დე წაიყვანოს, ხელავე გამოვიწყიდი, ფულის საქე არ არის!

— ფებს დაიქერს, არ მოგვიყიდის, — გოდებდა მაკო, — გეონი გავვიგო კუდიანობა.

— ვა, ცეცხლია, რალა!

„მთავრობის“ სხდომა

— ამგვარად. ქარუმიძემ ჩვენ იმედი ვერ გავვიშაროლა, ჩერგონცების საქმე ჩაფლავდა. დაერჩით უფ-
ლავეთ. გადავლივარ შემდეგ მთავარ საკითხზე: ვის ვესტუმროთ დღეს სადილზე?

„დიდი ნოე: — ეს მეცხრე მძივიც გადაიწვალა, ნეტა ვიცოდე —რა კველის „ხვალა“?.

პატარა ნოე: — მძინე ალბად შოლად გადაი-
ვლება, ჩვენი იმედიც გარდაიცვლება.

რადიო

მისამართის გამოცვლა

სადგ. ქარელი. ამ სადგურში ყველაფერი საქმე ხდება უკუღმართი: უფროსმა და თანამემწემ გამოსცვალეს მისამართი. ვისაც უნდა მათი ნახვა, აქ სადგურში არ იკითხონ, — ჯანიაშვილის სამიკიტნოს მიაკითხონ, იქ ნახავენ, რომ ხუხუხვენ.

შარი-შური.

„დაჩაბრულთა“ მწყალობელი

ზედა-საზანო (ქუთ. ოლ.). კულაკებმა და ვაჭრებმა ჩამოაპყარეს ყური. მოისაწყლეს თავი: „არ გვაქვს ლუკმა პური“... აღმასკომის თავმჯდომარემ ჩუბინიძე მანამ, ვერ მოისვენა მანამ, სანამ სიმინდი იმათ არ გაუნაწილა. ღარიბ გლეხს კი უკან გაატანა ცარიელი ქილა. (რა ჰქნას თავმჯდომარემ, თქვენ გეითხარით ბარემ! კაცი არის მეტისმეტად მწყალობელი და კეთილი.. ნეტა ჰქუას თუ ასწავლის მას ეს ჩვენი გაკვეთილი?)

პილილაძე.

თბილი ბუღე

ქუთაისი. ტექსტილტორგის გამგე პეტრე ცქრიალოძეს ვით ვერცხლის წყალი, გაძვრება და გამოძვრება უხილავი როგორც ალი. ვერ დაიჭერო, რომ გადასცეთ მას ქარხნომის გრძელი სია. (ალარ ვიცით, ეს გამგისგან სადაური სინდისია).

აქვე ნოქრად ვინ არ იცნობს, „ჩვენი ძია“ ნესტორია. რასაც ვიტყვი ჩვენ იმაზე სინამდვილე და სწორია: მრავალი ჰყავს ნათესავი ძმა-ბიჭი თუ ამხანაგი; ნესტორის მათთვის ყოველთვის აქვს ფართალი და სხვა ხორაგი.

ბახიო.

ხარკოს მოჰყვარული

ჩიხატაური. (ს. გორაბერეგოული). გერმანეს რომ მოეწაირა საცივი და ცხელი ლომი, ადგა ღამით და მეზობელს გაუტეხა მან ბოქლოში. რა არ ნახა შიგ გერმანემ: აქ საცივი, იქ კი — ხარხო. მიაღდა და სქამა ხარბად მასპინძელის მთელი სარჩო და გადლომამ ის კინაღამ გამობერა და დაახრჩო. გაიგეს და... ფეხზე დადგა მთელი აგროტენიკუმი... და იმართლა თავი ასე: „ვერ შეესქამე, იყო უმი“.

ქოხრა.

„ღირსი მშობრრი“

ბორჯომი. მინის ქარხნის ღირექტორი (ეგანოვი გვარად) მგელი არის, მაგრამ თავი... თავი მოაქვს ცხვარად. ქარხნის მუშებს ეს „ბატონი“ სცემს ყოველთვის თავ-ზარს; ბიუროკრატს ვერსად ნახავთ მასზე დიდს და საზარს. მუშა-გამომგონებლებსა, ის დასცინის: „ხა-ხა-ხა-ხა“ (მუშ. გლეხინმა ის ამდენხანს ნეტა რისთვის ვეღარ ნახა?)

იერიმონის საყვირი

სენაკი. უცბად შეიძრა კედლები, დაფრთხენ ეზოში დედლები. ქალაქს მოედვა პანიკა, — ჰყვირიან: „ჩქარა, არიქა“... ბუდიდან შეშინებული აფრინდა მართის კრუხია. პეტრეს გაექცა მოზვერი, ხალათი ჩამოუხვია. გვეგონებოდათ — შეიდწლედში შევარდა მგელი რუხია, მაგრამ ეს თურმე ყოფილა ჩვენი ილია რუხია. ეს ჩვენი მასწავლებელი ყვირილში არის უხვია. (ალბად, ვინ იცის, მას იმ დღეს არაყი გადუხუხვია!).

„მიხველი“.

გამოცანა

(ჩოხბადაშინსათვის)

ის ვინ იყო, როცა ერთხელ გაატანეს ფული „ძმასთან“, ფულმა თავი „შეაქამა“ და არ მიჰყვა იგი მასთან?

ერთხელ საცხეც კი აქენა სხვისი ფულის ეგზომ ჭამამ, — მაგრამ ყველა გაღიხადა შეძლებულმა მისმა შამამ.

ის ვინ იყო — შეროვილი რემედასის „პაწა“ თანხა, ყუთში ჩასდო, მაგრამ ბოლოს მას ტფილისიც კი ანახვა.

რა დაბრუნდა, ყუთს დახედა, ეძება და ვეღარ ნახა, და ქურდობა სხვას დაჰწამა, ავი ხერხი გამოიხახა.

ცოლი საქმე მას დაატყდა, გაღიხადა ესეც „შამამ“... პარტუმენდის ღირსი გამოქვიცნდა ეს უმსგავსო ბნელი ღრამამ...

ის ვინ იყო — საჩივრებით რომ გააგსო ყველგან ყუთი. თითქოს ბანკს სქამს იაბატი და ძმა ბიჭები მასთან ხუთი...
ოსმან-აღა.

ტფილსიდან საგანგებოდ მოიყვანა რევიზორი, ათ დღეს ბანკში მუშაობდა გამოცდილი კაცი ორი.

არც გაფლანგვა, არც შეცდომა, საქმე დარჩა ყველგან სწორი. მხოლოდ თვითონ აღმოაჩინდა დანაკლისი ასი ორი.

ფოსტის გამგემ ორის ნაცვლად მას ქვითარი მისცა სამი, და ამრიგად გადაცდომის დადგა დრო და ანუ წამი.

გამზავნმა კი დრო იხელთა, და ზედმეტი ასი თანხა, სთქვა, რომ ამას ვინ ვაიგებს და ჯიბისკენ გადუძახა...

ეფექტობთ ასეთ საქმეს ჰქვია ჩვენებურად საქმე ცუდი, — და მაშინდელ ზედმეტ თანხას ეხლა არჩევს ჩვენი „სკული“.

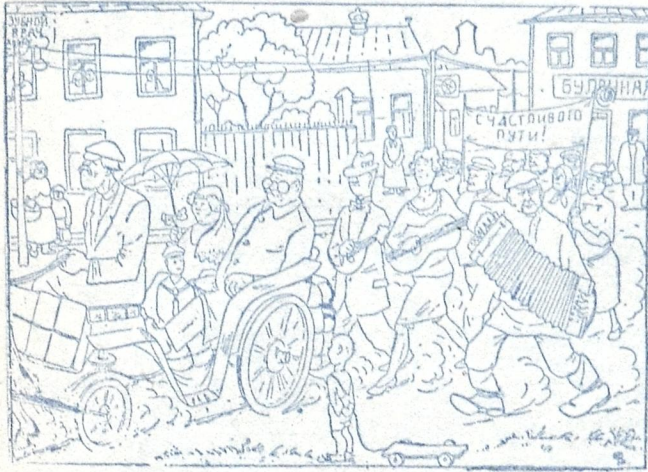
ნ. რამიზვილის ცხვირი

ნ. ს. რ. კ. საერთაშორისო მდგომარეობის გართულების დროს.

გართულების შემდეგ.

აზგის გაცინება

— შრომის ბირჟა? გამომაგწავნეთ სამი უმუშევარი ორი დღის ვადით—დაწინაურებულები უნდა შესცვალონ!

„კულტურული“ გასართობი

ქალაქის საზაფხულო თეატრის კასასთან გაჭიმული რიგი, დაბლოკებით ორმოცდაათ მეტრს უდრის.

რამ გაპოაწვია ისეთი აღელვება და არაჩვეულებრივი მოვლენები მყუდრო ქალაქში?

ყოველივე ამის მიზეზი არის „საქვეყნოდ ცნობილი პიანოზიტორი დრაჟა-ხანი, რომელიც ვაფლით ეწვია ქალაქს“... ასე აცხობენ საზმას ჩამოსულ პიანოზიტორის აფიშები.

თეატრის ჭიშკარი ვიღო და საზგადოება დიდი ქაბანწყევით მოთავსდა დაბაზში.

მოწის იატაკზე მუდმივ მობინადრე ოწყილები, სამი კვირის სიმშლილსაგან გამწარებულნი, გააფთრებით შეესიენ ჯერ კიდევ დაუქრულ გამფლაველების ცოლების მსუქან ფეხებს. ათჯერ დაირუკა და ამდენჯერვე თეატრის გაბეგ აწუნარებს საზოგადოებას. დაირუკა მეთერთმეტე და შეიღჯერ ჩამოვარდნის შემდეგ დიდი გაჭირვებით აიხადა სხედასხვა ტილოსაგან შეკერილი აქრელებული ფარდა. საზოგადოება ვაკვირებისაგან ფეხზე წამოდგა, როდესაც ინლოეთის სტილზე შორთული სცენა დაინახა.

უცხრად სცენაზე გამობობლდა „ინლოელი“, რომელიც შავ ვეებრთელა თვალბს წისქვილის ღოლაბებივით ატრიალიბდა. ის პოელი შეჩერდა შუა სცენაზე, თვალბის ტრიალი შეაჩერა და მკვეთრი ბანით რალა სთქვა გაუგებარ ენაზე. გამოხტა თარჯიმანი.

— მოქალაქეო, და აგრეთვე ამხანაგებო! — დიწყო მინ, — თქვენ წიააშე სდგას საიდუმლო ძალია, ესე იგი პიანოზით მოქმედი. ის ამბობს, რომ მას შეუძლიან დააძინოს კაცი, გადააჩვიოს ლოთობას, პაპიროსის წევას და სხვა მდენე ჩვეულებას. ეს საქმე ადვილი არ ვეგონით. ამისგან მოითხოვს ძალის დახარჯვას და დაძინებულმა შეიძლება სრულიად არ გამოიღვიძოს. ვისაც სუსტი ნერვები აქვს სჯობს სულ დასტოვოთ თეატრი.

ხალხი ვაჩუმდა — დრაჟა-ხანიმა რალაც წაიბუტბუტა.

— პიანოზიტორი მოითხოვს რამდენიმე მოქალაქეს. მსურველებს ვთხოვთ!

არაიენ დაიძრა. არც ერთ მშვიდობიან მოქალაქეს არ სურს ვანიცადოს, უნდა საფათარაკო დაძინება. თხოვნა რამდენჯერმე ვაიმეორეს, ბოლოს, როდესაც საზოგადოება დაიღალა, მილოდინით და უკმაყოფილება, ყვირილით გამოიხატა, სცენაზე თავგანწირულად ავიდა მოქალაქე ცნობილი სიმსუქნით და ლოთობით.

ჯადოსანი მივარდა მას. გადმოკარკლული თვალბი შეაშტერა და მაღორიალა: — აშუ—ნიამ.

მოქალაქე დამორჩილებული მოთენთილად დაეცა სკამზე და საეჭვო სისწრაფით გადავცა ძილისებურ მღვდმარობაში: დაპკარგა საკუთარი ნებისყოფა და საეჭვით დაეპოჩილა შთამგონებელს, დრაჟა-ხანიმა შთაგონებული ათჯერ ააყენა და დააჯინა, გაატარა სცენაზე რამდენჯერმე, გამოიწვია მასში კატატენსია და სკამზე დააყრდნო თავით და ფეხებით.

შთაგონებული ვიღაცას შეებრალა და ამოიკენესა.

შეიჩა ძაბილი: „დაეოლნა“, მაგრამ პიანოზიტორი არ სცხრებოლდა და ააწამებდა შთაგონებულს. უეცრად მოვლინებული ფერმალი, დაბალი ტანის და ცოლის, ამოწმებდა შთაგონებულის მღვდმარობას:

— შთაგონებულს, რომელმაც თავი არ დაიზოვა მეცნიერებისათვის, მეთი აღარ შეუძლია, დიდალა!

შეიჩა ძლიერი ტანის ცემა. პიანოზიტორმა მიმედ, როგორც შეფეფერება ბრძენს. დაუკრა საზმას თავი და კულისებში მიიბალა. თეატრის კედლების ტაშისაგან და ყვირილისაგან ინგრეოდა, მაგრამ ამაყი დრაჟა-ხანი აღარ გამოჩენილა.

დ. კ.

„ტარტაროზის“
შემდეგი ნომერი გამოვა 9 მარტს

დღეს, 9 თებერვალს, დღეს
დიდი გრანდიოზული და სერიოზული-კუროზული
გალა-წარმოდგენა

პირველად ტფილისში და მხოლოდ ერთხელ,

იჩაბრეთ იჩაბრეთ! ნახეთ!..

1. შვიდნი ძიანი გურჯანულინი—მხოლოდ ფო-
კუსნიკები.

2. შაშვი-ქაბაბი—საუყუთესო გაწვრთნილნი ფრ
ნელები.

3. ქუკუ-მალნი — 12 წლ. ქალი, რომელიც კით-
ხულობს ხსენს აზრებს თუ ვინმე ჩაუჩურჩულებს ყურში.

მსოფლიო ჩემპიონატი.

იქიდავენ:

მარსა ხიფელი პროტიე გიმსა ხარფუხელი.

სოსო ფუნიაშვილი-რემლი პროტიე ხანსო მარ-
ხანელი.

ნიკსა ჩორნა პროტიე ხიხსა მაროშნა.

ბიტიკო იმედილი პროტიე სიკოია რაბიელი.

სანდრსა ავლაბრელი პროტიე შიპო ნახა-
ლოშვილი.

ქილაობის დროს დაუტრავს ზურნა.

ქილაობა გადამწყვეთია.

ციკის დირექცია

სახკინმრეწვის კრონიკა

სამბატერო საბჭომ განიხილა, მოიწონა და მიიღო პირველ კატეგორიაში გვერეთ კიდე დაუწერული სტენარო: „ავანსობია“, რომლის პონხორარი უკვე მიიღო და შესქამა ავტორმა.

როგორც იქნა დამთავრდა კინო-ატელიეს შენობა. ყველა რეჟისორები ერთხანად შეუღღვენ სხვადასხვა სურათების გადაღებას, რის გამო ატელიეში ძალი პატრონს ვერ იცნობს და რეჟისორი თავის ობერატორს.

უგზო-უკვლოდ დაიკარგა და ჯერ არსად სჩანს სურათი „ჩემი ბეზია“ (ალბად, სურათი მართლაც წავიდა ბეზიამისთან). ვინც რამე იცით ამ სურათის შესახებ, გთხოვთ მოგვაცოდოთ მის გულდათაუთქულ დედას ქ. მიქაბერიძეს ცნობები სახკინმრეწვიში.

ამ ხანებში სახკინმრეწვი აბირებს სახელგამის წინა ნაწილის გადაღებას. ყველა უსაქმურ პოეტებს ევალებათ ჩამწყვიდენ სახელგამის წინ.

ცხვირგატეხილი.

ტ ე ლ ე ზ ო ნ თ ა ნ

ლანჩუთის რაიონისკომის თავმჯდომარე ტელეფონით ურეს ჯურუყვეთის აღმასკომის თავმჯდომარეს:

— გამარჯვება კოწია... როგორ მიდის თქვენთან კოლექტივიზაციის საკითხი? გარდა?.. კოლექტივები მრავლდება? კი, მაგრამ ზოგიერთ კოლექტივებში მანდ, როგორც ამბობენ, არა საბჭოთა ელემენტები შეპარულან. რომელ კოლექტივში? შენ თუ არ იცი, მე გეტყვი: საქორეს კოლექტივში ხმაზამორთმეული ხალხი შემეჭრალა, ბაღლითის კოლექტივში კი ყოფილი გვარდიელი და მენშევიკია საბჭოს თავმჯდომარეთ. არა გჯერა?

სკოლის კოლექტივზე მოსულა ბური და ფართალი, რომ სკოლის გამგემ მისი აქუთარა, არც ეს იცი? კი

იცოდი? თუ იცოდი, რატომ დანებებ? გამგის დაგებათრა? რას ამბობ კაცო, ამოდენა ბავშვების არ დაგებათრა და ვაბგეს საქმეზე რომ იბრძოდით? რომელმა გაიგო? აღმასკომმა? კარგი ძალიან... ისე, როგორც სჩანს, გლეხკომის თავმჯდომარე გოგუა და პრეზიდენტი არაფერს აკეთებენ. სწორია? გლეხკომის რიგებში შეასიელი ხალხია გაერთიანებული, რომ ამბობენ, მართალია? არაფერი იცი? კი უნდა გცოდნოდა, კი... საბჭოში ხომ არ გაყის ნოკულაკო კაცი, რომელსაც ორისამი მოჯამაგირე ჰყავს? არა!?! ესეც აღმოჩნდება იცოდ.

შენ ყველაფერზე უარს და „არ ეცი“-ს გაიხასით. მარა ენახოთ. აბა თავმჯდომარე რის თავმჯდომარეა, თუ თემის ამბები არ იცის!?

კი-კი-ლი.

ლო დინი ა დ ა

ხაშურის რკინის გზის კლუბში ხშირად არას ისეთი შემთხვევა, როცა წარმოადგინები დიდი დავებიანთ იწყება.

„როგორც ნისლის ნამქერი ჩამავალ მზით ნაფერი ელვარებდა ნაპირი“ წარმოდგენის ლოდინის, ნეტავ აქ რათ მოველი საათების მოთველი და თუ მოველ ბილეთთან წამომედო ლოგინიც.

ღამის ცხრა საათია, ხალხმა ღამე ათია, არტისტები ვაგზალზე სასეირნოთ დადიან.

ყოლა თვლემამ მოიცვა, — დაიწყება, — მოცა! ყველას ძილი გვინდება,

ყველას ძილი გვწადა; ზურგი სკამებს აწვება. თავის დროზე დაწყება წარმოდგენის ვერ ვნახეთ მთელი წელიწადია.

ხალხი ტანჯვით გლოვდება, შეა ღამე ახლოვდება, ხვრინავს იწყებს პრატერში მიზიკო და ნაღია...

სიკო.

არ დაიჯერებს!

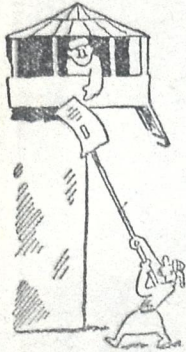
ამაიერ-კავკასიის რკინის გზის გამგეობის მუშა-მოსამსახურეთა ორკვირეული გაზეთის—„რეგულატორის“ თანამშრომელი ტიკო აღნიშნავს, რომ სტატისტიკის საორთქლმავლო განყოფილებაში „აქმე არ კეთდება, აქ მოსამსაღურე ქალები „ზოგი სარკეში ცქერით იღლება. ზოგი დახტის და ქორიკანობაში ატარებს სამსახურის დროს“. ექვიც არ შეგვდის იმაში, რომ ბეგრ დაწესებულებაში თანამშრომლები და განსაკუთრებით „ცქრაალა თანამშრომლები“ იქით აქით მიხტი-მოხტიან და უღარდელად ატარებენ სამსახურის დროს; (და ასეთებს თვითონაც სჭირდებათ სამსახურიდან „გატარება“). მაგრამ რაც შეეხება შენიშვნის იმ ნაწილს, სადაც ავტორი აღნიშნავს, თითქოს ზოგიერთი ბანოვანი სარკეში ცქერით იღლება, ამას ტარტაროში თუთხმეტი „კოკეტკა“ ბანოვანიც რომ მიუყვანოს ტიკომ „სახაკუსკოთ“ ქრთამით რკინის გზის სამართველოდან, მაინც არ დაიჯერებს.

როგორ შეიძლება მოლაყებ „კოკეტკების“ სარკეში ცქერით დაღალვა?

მოკლას ხარი თთვამ!

მ—წა.

ს უ ფ ს ა

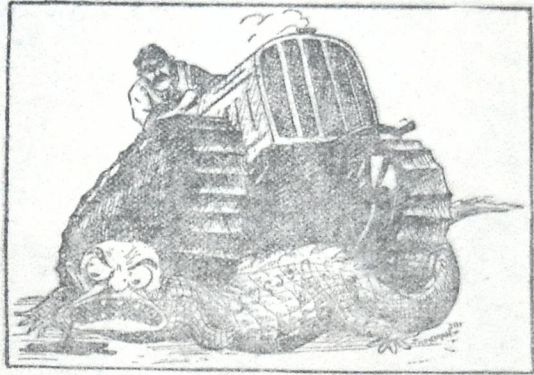

ცაში ახიდულ აღმასკომს
კიბე არა აქვს სავალი.
მასზედ დამტვრეულ ხალხისგან
„გოსტრახს“ ედგება ზარალი.
ბეწვის ხიდავით ჰკილია
ზედ ორი ფიცრის ნატეხი,
დიმიტრი რისთვის დაგვიგე
ეს მახე, კისრის სატეხი?

შენ განცხადებებს გლენები
გაწვიდან მალლა ჰოკითა;
გთხოვთ, რომ ააგო კიბე და...
შენზე ვილოცვით ჩოქვითა.

ვ-ხი.

მ ი ს ი ხ ვ ე დ რ ი

ბოლოვრი

ტ-რს (ახალდაბა): სამკითხვე-
ლოს მიმართ უწყურადღებობისათვის
„მასკომს უსაყვედურებთ:

შიგ ჩამოდის თოვლი, წვიმა,
ვერ გიშველის პლაში, ქოლგა.
ნიაღვარი რომ დადგება,
გვეგონება მტკვარი, ვოლგა.
შო, ჩამოდი ტარტაროზო,
ბევრი არის აქ საკბილო.
ერთ ლუქმაზე ხომ გეყოფა
სამკითხველოს გამგე ილო?

შე კაი კაცო, თუ კი თქვენს სა-
მკითხველოში ასეთი ამბები ხდება,
რა მოაცდევინებს შიგ მის გამგე
ილოს? ამიტომ სიზარმაცეთ ორ ჩა-
ეთვლება ის, რომ მას ყოველთვის
გამოკეტელი აქვს სამკითხველოს კა-
რები.

მასალეები უფრო კარგათ დაამუ-
შავეთ, თორემ ჩვენ გადავწავნით
მათ დასამუშავებლად... უფსკერო
გოდორში.

„ჩემოს“. გეტყობათ — თქვენ
შეყვარებული ყოფილხართ „მართა
გოგოზე“, რომელსაც უძღვნით
თქვენს ამ სამ ლექსს:

გენაცვალე გოგო მართა,
ჩვენი საქმეც გაიმართა.. ტარ-
ტაროზი დასძენს:

თქვენი ლექსი, ჩემო „ჩემო“
ჩვენს გოდორში გაიხლართა.
პორნოგრაფია რომ იუპორო იყოს,
მაშინ თქვენ იუმორისტი იქნებო-
დით; ხოლო, თუ ამათში განსხვავე-
ბას ვერ ნახულობთ, ვერც პატარა
ტორკორად გამოდგებით.

ხეივანი. „თუ არ დაიბეჭდება
უვარგისობის გამო, შეინახეთ და

ოღესმე წავიდება“, — ასე გვერთ
წერილის ბოლოში.

დაუბეჭდავ მასალეს არ ვინა-
ხავთ. მასალის მოკითხვის შემთხვე-
ვაში, ჩვენთან თუ მოხვალთ, უშუა-
ლოდ მიაკითხეთ ჩვენს უფსკერო
გოდორს.

ბირიშაბლს (ხ. გუბი, ხონის რა-
იონი). ერთ-ორჯერ რომ თქვენთე-
საც ეთავაზნა მუჯღუგუნი ალექსის
ასეთი ლექსის დაწერისათვის, ჩვენ
მადლობას ვეტყობით მას.

იაღმნს (კვიათურა). მიიღეთ
ჩვენი თქვენდამი თანაგრძნობა ამდენ-
ი ქალღლის ტყუილ-უბრალოდ
დახარჯვისათვის.

მზრინამს (ფარცხანაყანევი, ქუ-
თაისის ოლქი). როგორც კი კონვერ-
ტიდან ამოვიღეთ წასაკითხავად
თქვენი წერილი, ის მაშინვე, თითქოს
ფრთები შეისხათ, ჩაფრინდა... გო-
დორში. ჩვენ დავედევნეთ ამოსაღე-
ბად და წასაკითხავად. მაგრამ მო-
გეძახა: — განა ღირს ჩემი დაბეჭდ-
ვა, როცა ასეთი ლექსია - წყობა
მაქვს:

ექლესიაში ვლოცულვობ,
მაქვს დიდი-ზოხი ხმაია.
შე ჩემს სამსახურ არ დავვობ,
თუ გინდ დამარტყან ქვაია.

— შე მცხენელოა რედაქციაში გა-
მოგზავნა, მაგრამ დამწერმა ძალით
ჩამაწყვედია კონვერტში, რომელიც
მაგრად დააწება, მარკა დამაკრა და
გამომგზავნა. აქ კი თქვენს მიერ
კონვერტის გახსნისას დრო ვიბელთე
და სირცხვილის თავიდან ასაშორებ-
ლად გოდორში დავიმაღე.

ჩვენც ვეთანხმებით თქვენს წე-
რილს.

ნიშაღმურს (ამაღლება). ტარტა-
როზმა თვით თქვენს წერილს ამოს-
ცხო ნიშაღური და გოდორსკენ გა-
დაუძახა, მაგრამ ისე კი არა, რომ
სამსონ ვიზიტს გაუხარდეს — ჩემს
შესახებ ტარტაროზმა წერილი არ
დაბეჭდათ.

აქ ცნობილი მევახშე
კაცი არის ჯიულტი.
პენსიახაც ღებულვობს, —
სამსონია ვიზიტთი.
ამ ჩვენს სოფელს წურბელოთ
მოვლენია სამსონი.
მისი შვილი ორივე,
არის მამის ამფსონი.

პაპკი ერმალოზის-ძე **შღმნტს**
(ფახანაური). გიდასტურებთ, რომ
„ტარტაროზი“-ს № 2-ში მოთავსე-
ბული ცნობა ფახანაურის სასოფლო
საბჭოს თავმჯდომარე მოლოდინის
შესახებ, თქვენ არ გეტყვენის.

მალღუმელს (ლიხი). ასეთ დიდ
მასალოზს უფრნალში არ ებეჭდავთ.

ბზიკს (მესტია, ზემო-სვანეთი).
კოოპერატივის შესახებ ასე იწერე-
ბით:

საქონელს რომ მიიღებენ
ურიგებენ ჩარჩს და ტუწებს...
და აღმასკომზე ამბობთ:
აქ მსახურნი უქმად ხხედან,
და იქერენ მხოლოდ ბუწებს.

ჩვენ შეგვიძლია დავეთანხმით
იმაში, რომ თანამშრომლები არა-
ფეოს აკოთებენ, ხოლო იმაში ვერ
დავეთანხმებით, რომ ისინი ბუ-
წებს იჭერენ. გაგონილა ზამთარიში
ბუწები და ისიც სვანეთში?

„მცირელი“ დაბრკოლება

— საბჭოთა კავშირის კიხერს მოვუგრებდით რომ ეს არ გვიშლიდეს ხელს.